

Notat

Saksbehandler

Line Maria Stefansen Hammerlund, tlf.

Dato
04.06.2025Referanse
25/23019-3Til
kommunikasjon og samfunnskontakt

Kopi til

Høring – Norsk Nukleær dekommisjonering - Opprettelse av permanent restriksjonsområde over atomanlegget i Halden**1. Om høringen**

Luftfartstilsynet gjennomfører med dette offentlig høring av søknad fra Norsk Nukleær dekommisjonering om opprettelse av restriksjonsområde i luftrommet over Norsk Nukleær dekommisjonerings sitt atomanlegg i Halden kommune. Området er merket med rødt i oversiktskart i Figur 1.

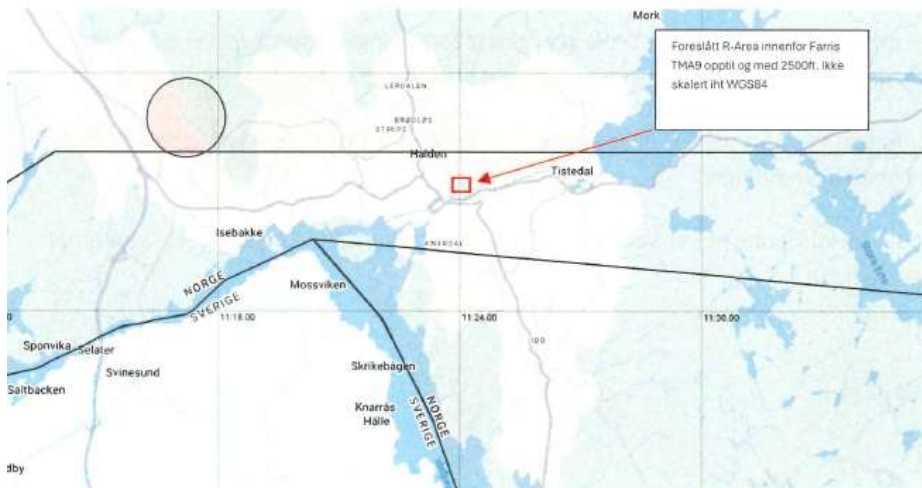
Høringsinnspill kan sendes til Luftfartstilsynet på e-postadresse postmottak@caa.no, og merkes med saksnummer 24/52854.

Høringsfrist er 5.september. 2025

Høringen er åpen for alle. Vi ber om at høringsinstansene selv vurderer om høringen burde videreformidles til andre aktuelle interessenter, for eksempel om høringen burde legges ut for lokal kommunal høring før eventuell uttalelse gis.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Line Maria Hammerlund, ls@caa.no

Figur 1.

2. Nærmere om søknaden og sakens begrunnelse

Norsk Nukleær dekommisjonering, heretter NND, innehar konsesjon for drift av atomanlegget i Halden. Anlegget omfatter flere skjermingsverdige objekter og kritisk infrastruktur.

Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) stiller krav til beskyttelse av nukleære anlegg mot sabotasje, terrorhandlinger og andre sikkerhetstrusler. IAEA's "Nuclear Security Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities" (INFCIRC/225/Rev.5) påpeker viktigheten av å etablere et flerlaget sikkerhetssystem for å beskytte slike anlegg. Et luftromsrestriksjonsområde vil være en del av dette flerlagssystemet.

I henhold til lov om nasjonal sikkerhet er kritisk infrastruktur underlagt beskyttelsestiltak for å forebygge skade på nasjonale sikkerhetsinteresser. Disse tiltakene kan inkludere fysiske, elektroniske, menneskelige eller organisatoriske barrierer.

Søknaden gjelder et område i Halden kommune. Området ligger i sin helhet i ikke-kontrollert luftrom under Oslo TMA, og anses på grunn av sitt begrenset omfang, å ikke ha stor negativ betydning for lufttrafikk i området.

Det foreslåtte området er definert av følgende koordinater:

N590735 112358E

N590739 112401E

N590740 112418E

N590735 112420E

N590735 112358E

Vertikale grenser: GND- 2500ft AMSL.

I restriksjonsområdet er det foreslått et forbud mot å fly i området for alle luftfartøy, herunder ubemannede luftfartøy og modellfly, med mindre operatører har innhentet tillatelse på forhånd fra NND. Forbudet gjelder ikke flyging i forbindelse med militær-, politi-, ambulanse-, brann-, søke- og redningsoppdrag.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

NND skriver i sin søknad at nukleære installasjoner representerer et attraktivt mål for statlige og ikke-statlige aktører som ønsker å forårsake skade, eller få tilgang til sensitiv informasjon. Uautoriserte droner og andre luftfartøy kan brukes til etterretning og overvåking, sabotasje og angrep, eller desinformasjon og psykologiske operasjoner. Flere internasjonale eksempler viser at luftbårne trusler mot nukleære anlegg er økende, noe som understreker behovet for forebyggende tiltak.

Ved at området er permanent etablert og publisert vil det kunne gjøres kjent for både lokale, turister og mulige trussel-aktører, og fungere som en barriere mot aktiviteter som kan føre til ulykker, og dermed redusere risikoen for skader og storulykke. Restriksjonsområdet vil være et viktig sikkerhetstiltak for å beskytte materielle verdier og nasjonale sikkerhetsinteresser og redusere risikoen for luftbårne trusler. I sum vurderer vi at dette bidrar til samfunnsnytte.

Hvilke tiltak er relevante?

For å oppnå de behovene som NND beskriver i søknaden, er det kun opprettelse av et permanent restriksjonsområde som kan løse utfordringene.

Luftfartstilsynet kan opprette restriksjonsområder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering §§ 17 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a. Restriksjonsområder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om luftromsorganisering § 4, første ledd.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av et permanent restriksjonsområde i det aktuelle luftrommet er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, ikke lenger vil være tilgjengelig uten forhåndstillatelse fra NND.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av et permanent restriksjonsområde. Virkningene vil derfor være permanent.

Den positive virkningen av tiltaket er beskyttelse av samfunnskritisk infrastruktur og vil sette NND i stand til å ha kontroll på luftrommet over anlegget.

At det etableres et restriksjonsområde vil redusere risikoen for at uvedkommende uforvarende opererer luftfartøy i området, da utstrekning og høyde på området vil være publisert i AIP Norge. Luftfartstilsynet forventer at på lengre sikt vil informasjon om området også gjøres tilgjengelig i formater og på plattformer som er lettere tilgjengelig for luftromsaktører, da spesielt det ubemannede luftfartssegmentet.

De negative virkningene av tiltaket vil i hovedsak berøre kommersielle og private luftromsaktører som kan få redusert tilgang til luftrom i området.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes vektige motforestillinger mot opprettelsen av restriksjonsområdet, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at området opprettes.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av et permanent restriksjonsområde slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at alle luftfartøy, som ikke har fått særskilt tillatelse eller er unntatt fra å følge restriksjonene i området, retter seg etter det flyforbudet som forskriften fastsetter.